

524 000 ק"מ 27.6.1919
ס. ה. ה. ה. ה.
[27.6.1919]

שכנינו הערבים.

עתוני דמשק מתמידים לדבר בתקיפות על זכותה המלאה של סוריה לדרש חפש מדיני גמור. כאלו מבטלים הם את ההודעות הרשמיות, שנתפרסמו בזמן האחרון, כי כבר נגזר על הנפות, שיצאו מתחת ידי תרכיה, להכנס תחת חסות אחת המעצמות; גם מעלימים הם לגמרה את עיניהם מן הפרודים והמהלקת השוררים בין תושבי סוריה לדתיהם ולגלילותיהם, ולסיעותיהם השונות בתוך בני דת אחת ובקרב אנשי גליל אחד — בנוגע לגורלה המדיני של הארץ בעתיד. לדידם — יש בסוריה רוב מכריע, קבוץ שלם ומאוחד, הרוצה בהחלט בחפש מדיני גמור והמאמין בהכשרת עם-סוריה לעמד ברשות עצמו, ויש מעוט המבוטל במספרו לגבי רוב זה, והשוואף, מתוך השפעות זרות שונות, להביא את הארץ בעול ממשלה נכריה. נמצא, כי במעוטי זה נכנסים: כל הקבוצים הרוצים בחסות אנגליה או בחסות צרפת — מהם המביעים התנגדות נמרצה להשתתפותו של מי שהוא מבית השריף ממכה בממשלת סוריה, — הלבנון שאינו נוטה כל עקר לותר על זכויות „היחוס“ שלו, „הציונים“ שבפלשתינה, ואחרון אחרון — הסיעה שנתחזקה מאד בזמן האחרון בסוריה ואצלנו בא"י — אשר מתוך הכחירה בקטנה שבדעות, דורשת את חסותה של ממשלת ארצות הברית. עורך ה„מקתבס“ מהמדפד עלי כותב במאמרו על הועדה הבין-לאומית:

— — — התסיסה שישנה באילה מקומות בפלשתינה ובלבנון איננה טבעית; הדרישות הנשמעות שם אינן משכלות ואינן מתקבלות על הדעת. — סוריה הנה אחת ולא תוכל להתחלק. עברה אחד הוא וכעברה כן עתידה. היא כלה ערבית צרופה, ואם יש שם למשל מאות אהדות של בניה היודעים עברית, הרי למדו את השפה הזאת באפן מלאכותי, אי-טבעי, כאשר ילמדו אחדים מאתנו צרפתית, או אנגלית, או גרמנית, או תרכית, או כרדית. אין הדת או לשון חדשה שמקורב באה יכלות לשמש קנה מדה בעניני הלאם והמולדת. — יש בארץ אנשים המתפללים עברית כשם שיש מתפללים בסורית העתיקה או בלטינית, אבל אין לגזור משפט נכון על הפוליטיקה של הלאמים עפ"י לשונות מתות אלו, אשר רק במקרים מיוחדים נזקקים אליהן. — אי אפשר להתחשב בדעת מאה או מאתים אלף כנו שצריך

להתחשב בדעת שלשה או ארבעה מליונים. ממשלות ההסכם תהלטה עפ"י חות-דעת הרוב, והרוב העצום דורש מאתן הפש שלם אשר על יסודו תכון בארץ ממשלה אזרחית, דמוקרטית ואל-מרכזית.
מה עלובים המליונים הנתונים בכף-הקלע שר כל דבר ועתונאי? עורך "סוריה אלג'ידה", הביב פה לה, מביע את בטהונו, כי הועדה האמריקאית לא תעיד שאין הסורים מכשרים להיות שליטים בארצם, לאחר שכל ממשלות ההסכם הודו מפרש בהנשרתם לכך והבטיחו לסוריה הפש מדיני שלם; דבר בוא ועדה המרכבת מאמריקאים בלבד תחת ועדה מעורבת אינו עלול, לדעתי, להשפיע על דעת הקהל בארץ כלל וכלל, היות והצבור הסורי מאוחד הנו בנוגע לדרישות שתוצגנה לפני הועדה—הפש שלם לסוריה המאוחדת.
במאמר אחר מטפל העורך הנ"ל בשלש השאלות העקרויות המעסיקות את הסורים לרגלי בוא הועדה, ואלו הן: שאלת הציונות בפלשתינה, שאלת לבנון ושאלת הרוב והמעוט. הבל, "שמחשוף הלבן" שבמאמר העלים מעינינו את פתרון שאלת הציונות לדעת "סוריה אלג'ידה".

והאמיר פיצל ערך בראשית הדש יוני מסע להלכ. גם שם נעשה רו בכואו כבוד מלכים, אשר לא נפל מן הכבוד שחקרו לו בדמשק. וגם שם הקהיל האמיר את ראשי העדות ואת הנכבדים האנשי-השם שבעיר וישא לפניהם נאום.

הפעם היו דבריו אך הד רפה מנאמו הידוע שנשא בדמשק כשוכו מאירפה. גאות המנצח, הכטהון והוק-היד של המנהיג שנשמעו בנאום ההוא—כאלו פגו, לא כשליט דבר, כי אם כמדריך ויועץ: גורל הארץ מסור בידי העם. על העם להראות להועדה הבין-לאומית, כי מוכשר הוא לנהל את עניניו בעצמו. אם לא תאיר ההצלחה פנים בהכרעת גורל הארץ — באשמתו של העם יהיה הדבר. כל אחר חפשי להביע את שאיפתו ומאוייו שלו, ואין הוא, האמיר, רוצה להשפיע ולהטיל את דעתו על שום אדם; השובה היא מאד עתה אחרות-הדעות. שאלת "המעוט" איננה, לדעתו, במציאות. ערבים הננו יקדם ישו ומתמד ואברהם ומשה. הלשון היא המאחדת אותנו. הממשלה אשר תסדר בארץ בעזרת אחת המעצמות תדע להכיר בזכויות המעוט ולהגן עליהן. מזיקה היא מאד פעולת אדה מבני הארץ המפיצים את הדעה כי אין הסורים מסוגלים לשלטון-בית. (מונה חדש תחת "הפש מדיני גמור" המקובל). הדבר אשר על הקהל הסורי לעשות כצאת הועדה הבין-לאומית את הארץ—הוא: ליחד את כל החברות והקלובים למדע ולספרות, למען יהדלו מעטק בפוליטיקה.